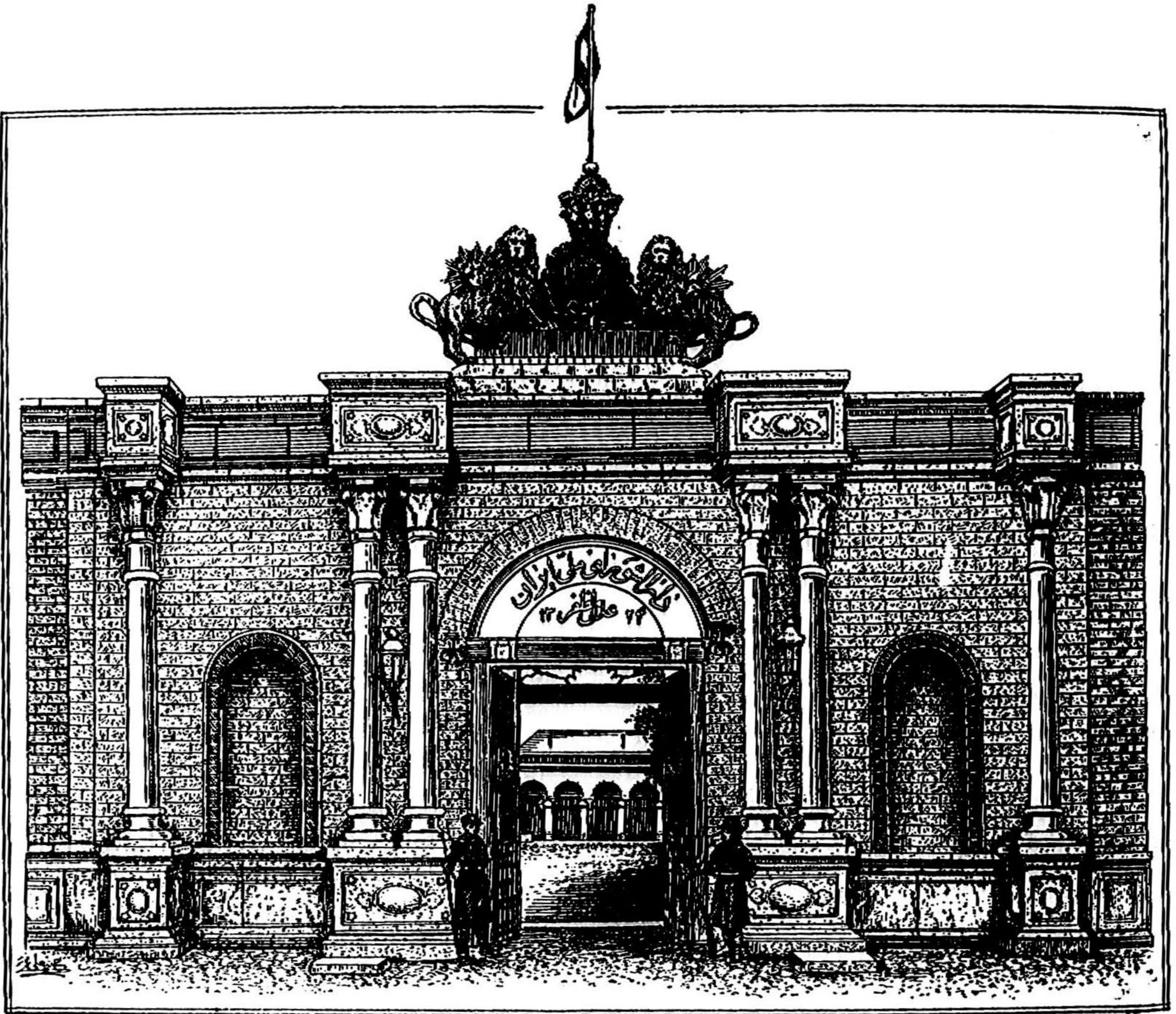

<p>جلسه ۴۳</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۳۲</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه يكشنبه ۲۷ آذر ۱۳۰۵ مطابق ۱۲ جادی الثاني ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود. پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمه تک شماره يك قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره راجع به خبر کمیسیون بودجه در موضوع اعتبار برای مؤسسات جدیده معارفی (ماده ۱۰ - ۲)	۱۶۰	۱۷۰
۲	سؤال آقای حاج آقا رضا رفیع از آقای وزیر مالیه راجع به مالیات کیلان و جواب آقای وزیر	۱۷۰	۱۷۱
۳	تقدیم لایحه کمک به ملائین که کاوشان مرده و هم چنین لایحه امتیاز سد رود خانه فاروق رمان به نلی اصغر زاده از طرف آقای وزیر مالیه	۱۷۱	—
۴	شور نانی و تصویب لایحه معافیت زراعت چای از تأدیبه مالیات	۱۷۱	۱۷۲
۵	ساروج و کچ و آهک از کمرک	۱۷۲	—
۶	طرح و تصویب خبر کمیسیون بودجه راجع بشهریه پسر مرحوم بهادر السلطنه	۱۷۴	—
۷	قانون معافیت زراعت چای از تأدیبه مالیات	۱۷۵	—
۸	ساروج و کچ و آهک از مالیات راه	۱۷۵	—
۹	تصویب پانزده تومان شهریه در باره پسر مرحوم بهادر السلطنه	۱۷۵	—

⊗ سه فقره قوانین مذکوره فوق اشتباهاً در فهرست مندرجات شماره ۸ درج شده اینک تصحیح میشود

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس مورخه يكشنبه ۲۷ آذرماه ۱۳۰۵ مطابق ۱۳ جمادی الثانیه ۱۳۴۵

جلسه ۴۳

رئیس - نسبت بصورت مجلس اعتراضی نیست ؟
 بکنفر از نمایندگان - خیر
 رئیس - صورت مجلس تصویب شد

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست آقای
 تدین تشکیل گردید)
 صورت مجلس پنجشنبه ۲۴ آذرماه را
 آقای ضیاء قرائت نمودند

رئیس -- خبر کمیسیون بودجه راجع مؤسسات جدیده معارف مطرح است. شور در کلیات است. آقای حقنویس مخالف بودید؟

حقنویس -- غرضی ندارم

رئیس -- آقای فرهمند

فرهمند -- عرض کنم هر روز که لایحه برای بسط معارف بمجلس بیاید بنده آن روز را یکی از بهترین روز های عمر مجلس میدانم و البته احتیاجات ما بمعارف بیش از اینها است و بایستی بالاخره تصدیق کنیم که آن نقطه اصلی اصلاحات معارف است و تمام آرزو و آمالهای مافرع بمعارف و آن نقطه اصلی است که مامتاسفانه کمتر توجهمان را بان میدهیم و بجای اینکه بنا را محکم کنیم بیشتر بنقش و نگارش پرداخته ایم. بنده تصور میکنم اگر بجای این لوائح که هر روز بمجلس میآید و يك مخارج گرانی را نمحسب مملکت میکنند و در حقیقت برای همان نچمل و زینین و نقش و انگار است اگر آنها را مصرف بنا کنیم زودتر بمقصد میرسیم و بنده انتظار دارم یعنی تنها اید آلی که برای خودم تصور میکنم و آرزویی که دارم آن روزی است که در همین مجلس ششم لایحه تعلیمات عمومی اجباری بمجلس بیاید و آن روز روز اول سعادت مملکت ایران است ولی متاسفانه چیزی که بنده را وادار میکنند در اینموقع نسبت بان لایحه اظهار مخالفت کنم یکی این است که نسبت بولایات در هر لایحه که بمجلس میآید خیلی کم دیده میشود يك مراعاتی شده باشد ...

بعضی از نمایندگان -- صحیح است

فرهمند -- و هرچه هست برای مرکز طهران است در صورتی که مخصوصاً از نقطه نظر معارفی ولایات احتیاجاتشان بیشتر از مرکز است (بعضی از نمایندگان صحیح است) در ماده اول اینقانون بیست هفت هزار تومان برای مؤسسات جدیده طهران منظور کردند در صورتیکه ممکن بود از ده باب مدرسه اکابر برای نمونه و دلخوشی ولایات دوسه باب هم در ولایات در جاهای لازمه برای اکابر یا مدرسه

ابتدائی تأسیس نمایند ولی این رعایت متأسفانه نمیشود و بنده از نظر وجدان و از نقطه نظر نمایندگی که دارم ناچارم در این موقع عرض کنم و خوب است در این مواقع مخصوصاً نسبت بمعارف آقایان هم قدری توجهشان را از طهران خارج کنند و همه جا بیندازند. طهران وضعیت معارف نسبتاً خوب است گرچه خیلی نقص دارد ولی نسبت بولایات خوب است لیکن ولایات اگر ملاحظه بفرمائید تقریباً می بینید در حدود صفر است. اصلاً هیچ معارف نیست در صورتیکه احتیاجات آنجاها فوق العاده شدیدتر از طهران است نه تنها این تبعیض نسبت باهالی ولایات میشود حتی دروزارتخانه ها هم نسبت باشخاصی که در مرکزند و مأمورینی که درولایات هستند تبعیضات کلی منظور میشود و مراعات قانون کمتر میشود. بنده میخواستم تذکر بدهم که مخصوصاً آقایان وزراء در قسمت معارف توجه بیشتری بفرمایند که ولایات هم بهره منده شوند و در ماده اول هم در موقع خودش پیشنهادی دارم که عرض می کنم.

شیروانی (مخبر کمیسیون) -- مسائلی که نماینده محترم بطور کلی فرمودند بنده تصور نمیکم قابل انکار باشد. خود آقای وزیر معارف هم البته تصدیق می فرمایند که معارف ایران مخصوصاً قسمت معارف ولایات ناقص است و باید توجه مخصوصی کرد و از قراریکه مطلع هستم دولت لایحه ای تهیه کرده است راجع بتعلیمات عمومی که بزودی میآید به مجلس البته این تذکرات نماینده محترم هم بموقع و بجای بود ولی اتفاقاً در این لایحه اسمی از ولایات برده شده در صورتیکه شاید تا بحال لایحه ای که مخصوصاً بکاماده راجع بولایات داشته باشد بمجلس نیامده است و اتفاقاً ماده دوم این لایحه راجع بمؤسسات معارفی ولایات است و شاید هم آقایانی که موافقت با این لایحه مینمایند از نقطه نظر ماده دوم این لایحه است. در کمیسیون بودجه هم در حقیقت وجهه ماده دوم این لایحه که مربوط بولایات است لایحه را بتصویب رساند و البته قسمتهائی هم که فرمودید و تذکراتیکه فرمودید

بموقع و بجای است و البته دولت هم در نظر خواهد گرفت. بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است آفاسید یعقوب -- چطور کافی است؟ کسی مخالفت نکرد!

بکنفر از نمایندگان -- فرهمند

آفاسید یعقوب -- فرهمند مخالفت نکرد؛ بکنفر مخالف اقلأ باید حرف بزند

رئیس -- کافی نیست؟

جمعی از نمایندگان -- کافی است

رئیس -- رای گرفته میشود برای شور در مواد.

آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(شرح آتی قرائت شد)

ماده اول -- بوزارتعالیه اجازه داده میشود که بودجه مؤسسات جدید معارفی را در حدود يك دوازدهم بودجه سالیانه که ماهانه بالغ بر بیست و هفت هزار و دو بیست پنجاه قران است و مطابق بودجه جزئی که بمجلس تقدیم شده است از تاریخ افتتاح و تأسیس مدارس مزبوره نادیه نمایند.

رئیس -- آقای آفاسید یعقوب

آفاسید یعقوب -- در شور کلیات باینکه همکار معظم من آقای فرهمند بیاناتی کردند لیکن خود مجلس تصدیق میکنند که مخالفت نکردند تذکر دادند بوزراء که قدری در فکر ولایات باشند ولی اساساً بنده با این ماده مخالفم برای خاطر اینکه توجه میدهم نماینده های محترم را مکرر در همین مجلس ... حالا بنده بفرمایش آقای رئیس تذکر هم نمیدهم بنده همان حقوق و کالپی خودم را انجام میدهم و اخطار میکنم و تعقیب میکنم از وزراء و میگویم تاکی باید ولایات مستعمره مرکز باشند؟ ده يك صد يك مرکز بولایات توجه نمائید.

بودجه عدلیه را بنده و آقای باسائی تحت نظر گرفتیم می بینیم برای مرکز تنها سیصد هزار تومان برای تمام ایالات و ولایات سیصد هزار تومان. در همین مرکز تنها همین دائره تنها که می بینید سیصد هزار تومان در صورتیکه در مرکز (توجه بفرمائید) پادشاه هست، هیئت وزراء هست، مجلس هست، هزار ملجأ و پناه گاه موجود است ولی در ولایات هیچکس پیدا نمیشود لاقلاً باید از عدالت مرکز در آنجا باشد. تمام ایالات و ولایات و بلوکات و قصبات و ایالات ایران سیصد هزار تومان بودجه اش هست و مرکز تنها سیصد هزار تومان. این مسئله عدلیه که در موقعش عرض میکنم حالا آمدیم سر معارف؛ بنده عرض نمیکم که بروید ناقصی نقاط ایران؛ بروید طرف فارس، و بهبهان و فلان جا را نگاه کنید؛ بروید طرف خراسان و سیستان و قاین را نگاه کنید. بروید طرف بلوچستان میرجاوه و دزداب را نگاه کنید خیر بکقدم سوار شوید بروید ساوجبلاغ و شهریار. اتومبیل دوساعته میبردان. در تمام ساوجبلاغ و شهریار يك مدرسه است و این مدرسه ماهی هشت تومان حقوق معلمش است!! اما بیائید بودجه وزارتخانه مرکز را نگاه کنید دارالمعلمین! دارالمعلمات! اکابر! اصغر! اشرف! غلام. سادات! تمام اینها مدرسه میخواهند! تمام اسامی که در مرکز هست همه مدرسه میخواهند! دارالقضاة! دارالسیاسه! دارالرضاعه تمام اینها را میخواهند. لیکن این اطفالی که در دهات میگردند مدرسه نمخواهند. بنده عرض میکنم آقا: اکارما محتاج نیستند که شش هزار تومان شما برای آنها بدهید. ایالات دیگر ایران را نمیگویم عرض میکنم اطراف طهران را ملاحظه بکنید این مبلغ را بساوجبلاغ بدهید. بدماوند بدهید. بساوه و زرند بدهید. بغاروفشافویه بدهید حالا که همه جا مستعمره طهران است اقلأ اطراف طهران را آباد نگاه دارید!!

آقایان: منحصر نکنید ایران را بطهران!! طهران

را هم بچهار خیابان: خیابان لاله زار و خیابان ناصریه!!

صرف نظر از هر چیز غضب الهی ما را میگیرد!!
 غضب طبیعت ما را میگیرد!! انتقام ما را نابود میکنند
 بنده بچه مناسب بیایم و شهسوار تومان برای اکابر طهران
 رای بدهم؟! اکابر طهران بقدری که روزنامه بخوانند
 سواد فارسی دارند!! بقدری که فحش بدهند سواد دارند!!
 حقیقه نمیدانم بچه طریق بگویم!! بطریق سؤال باشد؟
 حاضریم. استیضاح باشد! حاضریم. وعظ باشد حاضریم.
 نصیحت باشد؟ حاضریم. حالا بنده مدرسه مهندسیش را
 میگویم هیچ. اما وزیر حق ندارد بدون تصویب مرکز
 صلاحیت دار که مجلس باشد خرجی بکنند. آقاباب
 شما قسم خورده اید. این که عرض میکنم که برخلاف
 قانون اساسی نیست. تا مجلس شورای ملی رای ندهد وزیر
 نمیتواند مؤسسه تاسیس کند و یک خرجی بر مملکت تحمیل
 کند. بعد از اینکه مجلس شورای ملی رای داد آنوقت
 میتوانند. از ارام باید به بینند لازم است بانه؟ بنده
 عرض میکنم مدرسه مهندسی خیلی خوب است اما مخارج
 دیگر را که آورده اید بنده محتاج الیه نمیدانم. مادر الا اکابر
 میخواهیم چه بکنیم؟! صغیرهای ما پامال شدند! شما اکابر را میبرید
 بمقام قاب قوسین؟! بروید سر وقت این صغیرها و این اطفال
 بد بخت حومه طهران را تعلیم نمائید!! این است که
 بنده اساساً با ماده یک مخالف هستم. مگر اینکه این ماده
 را آقای وزیر معارف پس بگیرد و ماده دیگری پیشنهاد
 کند برای مدرسه صنعتی و مهندسی. آن هم از روزی که
 مجلس شورای ملی تصویب میکنند. نه اینکه قبل از
 تصویب مجلس باشد. این بود عرایض بنده.

وزیر معارف - فرمایشات آقای آقا سید یعقوب راجع
 بولایات البته بجای خودش صحیح است هیچکس هم نگفته
 است که مملکت ایران منحصر بطهران است البته مملکت
 ایران یک ایالات و ولایاتی دارد که مجموع را ایران میگویند
 ولیکن طهران یک اختصاصی دارد که نسبت به ایالات و ولایات
 منزله یک مدرسه میباشد که معلم تربیت میکنند و سایر جاها
 میفرستد و برای هر یک از اینها البته یک اسباب کاری
 لازم است. معاینی لازم است. اهل فن لازم است.

تشکیل این مدارس خیلی سهل و برای دولت هم خیلی
 ارزان تمام میشود و نتیجه اش هم خیلی خوب است زیرا
 در مدت شش ماه هر آدم بی سوادی نوشتن و خواندن
 و حساب کردن را یاد میگیرد و هر مدرسه هم در ماهی تومان و سی
 و پنجاه تومان بیشتر خرج ندارد در صورتیکه مدارس دیگر ما که
 طول مدتش هم بیشتر از این است مخارج آن هم خیلی بیشتر از
 این خواهد بود و البته مدرسه اکابر برای ایالات و ولایات
 مناسب تر است برای اینکه کم خرج و سهل الحصول و مدتش
 هم کم است و مقصود هم این بود که خواستیم در مرکز
 یک امتحانی بشود و یک عده معاینی که برای این تعلیم
 بخصوص مناسب هستند. این طریقه را یاد بدهند و پس
 از اینکه یاد دادند یک عده معلم حاضر بشوند و از اینجا
 بروند بولایات و عین اینکار را در آنجاها با خرج خیلی
 کم و مدت خیلی کم برای اکابر یا اصغر بکنند که آنها
 بتوانند در مدت کمی بخوانند و بنویسند و معطل نشوند
 پس نظر به کمی خرج و کمی مدت و نتیجه خوب این
 مدارس تاسیس شده است. و نظر اصلی ما در اینجا تهیه
 معلم است برای ولایات و همینقدر که اینها یک ورزش
 کردند و اطلاعاتشان خوب شد میروند در ولایات و نظیر
 این مدارس را در همانجاها تاسیس مینمایند و بالاخره
 اهالی ولایات هم محروم نمی مانند. اما در موضوع آنچیزهایی
 که خیلی لازم بوده است و البته تصدیق میفرمائید که لازم است
 از جمله مدرسه صنعتی است که دولت تاسیس کرده و یک
 خرجی هم نموده و از آلمان هم معلم آورده و مشغول کار است
 و هر قدر پیش بروند احتیاجاتشان البته بیشتر است بنا
 بر این محتاج شده اند به یک کلاسیکه کلاس پنجمشان
 باشد زیرا بدون آن کلاس نمیتوانند کار بکنند. از این جهت
 این کلاس پنج برای آنجا در نظر گرفته شده که تاسیس
 شود و اگر آن کلاس نباشد در حقیقت این مؤسسه را
 که دولت یک مبلغ گرانی پول برایش داده است ناقص
 است و آن کاری که دارند از عهده بر نمی آیند. البته
 همانطوریکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند هیچ خرجی بدون

تصویب مجلس شورای ملی نباید بشود و همینطور هم هست ولی در
 اینجا آنچه خرج شده است یک نحوه از امتحان و زمین
 بوده است و هیچ نحو تعهدی هم با آنها نشده است حالا
 هم که بعرض مجلس میرسد در واقع مجلس مقدس هر کدام
 را صلاح میداند و نافع بحال مملکت میداند تصویب
 می کند و هر کدامش را صلاح نمی داند ممکن است حذف
 کند. البته یک امتحانی قبلاً لازم بود بشود برای
 اینکه بدون امتحان و سابقه یک مطلبی به مجلس نباید
 و فعلاً یک امتحانی شده و سابقه هم بدست آمده و با آنها هم
 گفته شده است که موکول است بنظر آقابان نمایندگان
 اگر آقابان تصویب بفرمایند تاسیس میشود اگر نفرمایند
 نمیشود با اینکه آقابان نمایندگان در مسئله معارف بهر صورتی
 که باشد و مخارجش هم هر قدر باشد موافقت و رای
 میدهند و این مسئله هم برای مردم نافع است و امید
 داریم توجه مخصوص نسبت باین مؤسسات که برای
 مملکت و ایالات و ولایات همه نافع است بفرمایند مع
 ذلک هر نظری که آقابان داشته باشند آن مطاع و متبع
 خواهد بود

وزیر مالیه - اگر چه آقای وزیر معارف مذاکرانی
 که لازم بود کردند ولی بنده چون یک مسئله را مکرر
 دیده ام و امروز هم شنیدم که گفته شد ناچار شدم
 بجای آقای آقا سید یعقوب یک تذکری بدهم و یک وعظی بکنم.
 مکرر دیده ام که در اینجا آقابان اظهار میکنند (طهران)!
 مثل اینکه طهران از حدود این مملکت خارج است و
 جزو این مملکت نیست و وزارتخانهها یک شعباتی که در
 جاهای دیگر یعنی در ایالات و ولایات دارند با یک نظر
 سوئی با آنها نگاه میکنند.

بعضی از نمایندگان - (با همهمه) اینطور نیست
 وزیر مالیه - در صورتیکه همه اشخاصی که در طهران
 هستند چه از مجلس شورای ملی. از مقام سلطنت. و زرا
 نمایندگان محترم و مستخدمین و اغلب رجال این شهر همه
 اهل ولایات هستند و بسیار کم دیده میشود که از اهل

طهران در اینجا باشند اگر هم باشد خیلی کم و قلیل منتهی این است که اهل ولایات در اینجا جمع آوری شده اند و يك مرکزی از برای مملکت ایران ایجاد کرده اند و مملکت را هم البته تصدیق میفرمائید که حالت و حکم يك درختی را دارد که تاریخش خودش را محکم نکند ناچار نمیتواند شاخ و برگ خودش را باطراف پهن کند امور مملکتی هم باید از مرکز ریشه اش تدارک بشود تا شاخ و برگ باطراف برساند در اینصورت بنده تصور نمیکنم آقایان محترم با اینکه همه شان عدالت دوست هستند و علم دوست هستند بخواهند اظهار کنند که عدالت یا علم طهران یا معارف طهران زیاد است. خیر بعقیده بنده طهران هم معارفش بسیار کم است و هم عدالت خانه اش بسیار کم وسعت است و بایستی برای مرکز يك مملکتی مثل ایران هم معارف خیلی بزرگتر از این و هم عدالت خانه وسیعتری تهیه کرد و آنوقت البته باید در تمام نقاط مملکت شعب مختلفه آنرا باقتضای خودش و باقتضای حوائج مردم زیاد کرد و برای تشویق و ترغیب مردم این شعبات را ترویج کرد و بنده عقیده ام این است آقایان نمایندگان هم که همه برای سعادت مملکت ایران اعم از مرکز و ایالات و ولایات اینجا آمده اند در فکر باشند که شعبات اینکارها هم در طهران زیاد شود و هم در ایالات و ولایات که اگر طهران چندین مدرسه عالی دارد در ولایات هم تاسیس شود نه اینکه بفرمایند چرا در طهران هست. این است که بنده خواستم تذکر بدهم که همه مملکت را يك طور نگاه کنند و با نظر واحد مرکز و ایالات و ولایات نگاه کنند

رئیس -- پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب.

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم - در ماده اول عوض کلمه تاریخ افتتاح نوشته شود تاریخ تصویب.

آقای سید یعقوب - گمان میکنم در عرض این آقای وزیر معارف متوجه بيك نکته بودند و خودشان هم تصدیق کردند که تمام

قوانینی که بتصویب مجلس میرسد از همان روز تصویب باید اجرا شود و ناخرجی را مجلس شورای ملی ندهد دولت نمیتواند خرج کند و این مسئله در تمام قوانینی که از مجلس گذشته مصرح است و هیچ مرکزی صلاحیت ندارد خرجی بکند مگر اینکه مجلس شورای ملی و نمایندگان ملت که در واقع امین ملت هستند اجازه آن خرج را بدهند. این است که بنده پیشنهاد کردم در ماده اول که نوشته شده است (از تاریخ افتتاح) وزارت مالیه در وجه وزارت معارف بپردازد. بنویسند (از تاریخ تصویب) که هم مطابق قانون باشد و هم مطابق مسؤلیت وزراء و روح تمام قوانین باشد این است که بنده این پیشنهاد را کردم.

رئیس -- آقای اعتبار

میرزا سید احمد خان اعتبار - عرض کنم که آقای آقا سید یعقوب باید توجه بفرمایند (آقای وزیر معارف هم توضیح دادند) اگر خرج شده بود بنده حق را بحال ایشان میدادم و اعتراض ایشان را تصدیق میکردم که وارد است ولی هنوز خرجی نشده است يك اجازه از مجلس شورای ملی میخواهند که خرجی بکنند و بنده تصور میکنم این يك موضوع قابل توجه و قابل دقتی است چون راجع است بتأسیس مدارس حرفه و مهندسی و صنعتی و البته يك اشخاصی را هم برای این امور استخدام کرده اند و آورده اند و باید حقوقشان داده شود و ضمناً هم همانطور که آقای وزیر معارف فرمودند تعهدی نکرده اند که حتماً بآنها این حقوق را بدهند و واگذار شده است بتصویب مجلس شورای ملی و البته با آن نظر و توجهی که آقایان در خصوص بسط و توسعه معارف دارند و منظورشان اینست که معارف ترویج شود و همیشه در اینخصوص صحبت میکردند (مثل اینکه بنده خاطر میآید که تومانی بيك عباسی و خرواری بيكقران از عایدات جنسی مالیاتی را که مجلس رای داد در آن موقع هم نظر همین توسعه معارف بود) و چون این خرج هم نشده بنده تصور نمیکنم نجسازوی از حدود قانون شده باشد که آقای آقا سید یعقوب را عصبانی کرده و وادار کرده است که این پیشنهاد را بکنند در اینصورت ایشانرا

توجه میدهم باینکه عده اشخاصی که ناچار در این مؤسسات کار کرده اند همه شان زحمت کشیده اند و مقتضی است اجازه بدهید از تاریخ افتتاح حقوق بانها داده شود.

رئیس -- آقای مخبر؟

آقای سید یعقوب - بنده چون این مسئله را حق مجلس میدانم و خیال میکنم که آقایان هم متوجه نباشند و رای ندهند آنوقت يك حقی از مجلس سلب شود این است که استرداد میکنم

رئیس -- این يك مسئله اصلی است و تصور میکنم محتاج برای هم نباشد. بدون تصویب مجلس شورای ملی هیچ زمینیه برای خرج نمیشود تهیه کرد، مع ذلك رای میگیریم، آقایان بیکه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- قابل توجه شد. پیشنهادات راجع بماده اول بضمیمه خود ماده اول ارجاع میشود بکمیسیون، ماده دوم قرائت میشود:

(این قسم خوانده شد)

ماده دوم - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ بیست و پنج هزار تومان برای مرمت و خرید اثاثیه و تعمیرات ابنیه معارف و مدارس مطابق صورتی که ضمیمه لایحه است در وجه وزارت معارف پرداخت نمایند.

رئیس -- آقای فهیمی

فهیمی -- مخارجی که برای تعمیر ابنیه و اثاثیه مدارس پیش بینی شده است . . . . .

رئیس -- نامل بفرمائید بقیه ماده قرائت نشده بود (بشرح ذیل خوانده شد)

این مبلغ بجمع کل بودجه حاضر جاری ۱۳۰۵ وزارت معارف اضافه شده و از بابت صرفه جوئیهای ششماه اول

بودجه ۱۳۰۵ که برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم شده است محسوب خواهد شد.

رئیس - (خطاب باقای فهیمی) حالا بفرمائید.

فهیمی - عرض کنم مخارجی که برای تعمیر مدارس و ابنیه آنها پیش بینی شده است البته خیلی بموقع است لیکن چیزی که هست غالباً در این قبیل مخارج بقدری ملاحظه صرفه جوئی میشود که بنده می بینم بالاخره هم خرج شده است و هم نتیجه نگرفته اند. در سایر قسمتها بنده اطلاع ندارم ولی يك قسمت که راجع بتعمیر مدرسه قوچان است بنده آنرا خیلی غیر کافی میدانم. در قوچان پنج شش سال قبل يك مدرسه خود اهالی آنجا تاسیس کردند و ساختند و نصفه کاره مانده چند کلاس هم دارد دوسه سال قبل هم اداره معارف در آن دست انداخت که باید تحت نظر دولت باشد و اهالی نباید مداخله کنند، بنده خودم آن مدرسه را دیده ام قریب دو سه هزار تومان خرج تعمیر آنجاست که سالن بزرگ مدرسه را که برای کنفرانس است پوشیده و تعمیر کنند و سایر تعمیرات جزئی هم البته دارد و این مبلغ جزئی که در لایحه نوشته شده است کفایت کلیه تعمیرات آنجا را نمیکند يك پولی از کیسه دولت بیرون میرود مدرسه هم تعمیراتش کامل نمیشود. سال بعد هم خرابیهای جدیدی پیدا میشود و اگر ممکن باشد که آقای وزیر معارف يك اعتبار کافی برای آنجا پیشنهاد کنند و مقداری بر این مبلغ بیفزایند که طوری تعمیر شود که باین زودی خراب نشود و مردم راحت باشند خیلی بموقع خواهد بود زیرا حالا که بناست خرجی بکنند البته کامل باشد بهتر است که اقلاً چهل پنجاه نفر شاگرد بتوانند در آنجا تحصیل نمایند بعد هم اگر در سال آتی تعمیراتی مجدداً لازم شد برای تعمیرات ظاهری آنجا ممکن است اعتباری از مجلس بخواهند. شیروانی (مخبر) - اینجا نماینده محترم قدری

لطفی فرمودند. برای اینکه اگر بصورت ضمیمه لایحه مراجعه میفرمودید میدیدید که در تمام ایالات و ولایات قلمی درشت تر از قلم تعمیر مدرسه قوچان ندارد مثلاً سمنان یکصدوسی تومان، آذربایجان هزار تومان، اصفهان هزار و دوست تومان، برای مدرسه فردوسی و دولتی قوچان هزار و هفتصد و شصت و چهار تومان، مع هذا آقای فهیمی درین جا بی لطفی فرمودند، چون بالأخره باید از روی تناسب محل و از روی احتیاجات محل و جمعیت محل یک تقسیماتی بشود. البته اگر بیش از این مبلغ ممکن بود بقوچان بدهند بهتر بود ولی حق قوچان در اینجا خیلی زیاد هم معین شده است

رئیس -- پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا (اینطور قرائت گردید)

در ماده دوم پیشنهاد میکنم فقره اول پنج هزار تومان باشد محمد ولی میرزا -- بهمان دلیلی که آقای مخبر در جواب نماینده محترم اظهار فرمودند و بنده هم کاملاً تصدیق دارم برای اینکه قوچان وقتی هزار و هفتصد تومان برایش پیش بینی شود حقاً برای تمام آذربایجان خیلی بیشتر از این میزان و مبلغ باید در نظر گرفته شود. علی ای حال یک مسئله را لازم دانستم بعرض برسانم و خاطر نمایندگان محترم را مستحضر نمایم و آن این است که برای کتابخانه دولتی تبریز بیست و پنج تومان معین شده. این بیست و پنج تومان -- نه فقط باین مصرف نخواهد رسید بلکه این را وزارت معارف ممکن است جزء صرفه جوئیها منظور بدارد زیرا کتابخانه که در تبریز تأسیس شده قریب هفت هشت سال است دائر است و با مساعدتهائی که از طرف اهالی و آقایان مختلفه آنجا شده دائر شده است و صورت خیلی خوبی دارد متأسفانه بنای کتابخانه قدری شکست خورده است اخیراً هم راپرت این قضیه را بوزارت معارف داده اند و تعمیرات آن را معین کرده و نقشه آنرا هم فرستاده اند قریب دو هزار تومان تعمیرات ضروری انجامست و الا کتابخانه از بین خواهد رفت و این بیست و پنج تومان

اصلاً مفید نخواهد بود و کفایت تعمیرات آنجا را نمیکند دیگر اینکه در تبریز یک کلاس اکاری ایجاد شده است و بنده خوب اطلاع دارم که آنرا هم برای رسیدن مخارج لازمه رئیس معارف عنقریب ناچار میشود بکلی تعطیل کند لذا بنده این پیشنهاد را کردم که در تقسیمات از رای آذربایجان لا اقل پنج هزار تومان بنویسند زیرا بجهاتی که عرض کردم اگر بخواهند حد معتدل و متناسب را در نظر بگیرند پنج هزار تومان باین حوزه میرسد مخبر -- بنده تصور نمیکم به پیشنهاد آقا بتوان رأی گرفت زیرا وکیل نمیتواند پیشنهاد اضافه خرج کند

محمد ولی میرزا -- اضافه خرج نیست

رئیس -- آقای وزیر مالیه میتوانند با این اضافه خرج موافقت کنند؟

وزیر مالیه -- دقت میکنم بعد عرض میکنم

محمد ولی میرزا -- بنده پیشنهاد خودم را مسترد میدارم مشروط بر اینکه این فقره برگردد بکمسیون و در آنجا با نظر آقای وزیر مالیه اصلاحات بعمل آید

رئیس -- این شرط سابقه ندارد. رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این پیشنهاد ...

اصلاً نمیشود رای گرفت زیرا پیشنهاد اضافه خرج است محمد ولی میرزا -- اضافه خرج نیست

رئیس -- هزار تومان نوشته شده شما پنج هزار تومان پیشنهاد کرده اید. در پیشنهاد این طور نوشته اید.

پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت میشود.

(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم پس از نمره ۱۹ نوشته شود شهر یزد.

حائری زاده -- یزد اسم یک ولایتی است که مشتمل بر بلوکات و قصبانست که یکی از آنها نائین است. در دوره پیش برای تعمیر و مخارج انائیه مدرسه نائین محل حقوق

آقایان پیرنیا را تخصیص دادند اینجا که نوشته یزد ممکن است این اعتبار جزئی که در اینجا منظور شده باز برای آنجا مصرف شود از این جهت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم که فقط برای شهر یزد باشد زیرا ما برای نائین تصویب کرده ایم

وزیر معارف -- بنده این پیشنهاد را قبول میکنم

رئیس -- بجای یزد شهر یزد نوشته می شود پیشنهاد آقای عدل :

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم عبارت بیست و پنج هزار تومان تبدیل بدیست و پنجاه هزار قران شود رئیس -- آقای عدل

میرزا یوسف خان عدل -- باینکه بنده زیاد عقیده ندارم که واحد نقود را ما قران قرار دهیم ولی چون دیدم در ماده اول واحد را قران قرار داده اند و نوشته اند بیست و هفت هزار و دوست و پنجاه قران و در ماده دوم واحد را تومان قرار داده اند از این جهت بنده پیشنهاد کردم که با واحد هر دو را تومان قرار دهند باقران که هر دو یک طور باشد.

رئیس -- در نتیجه وجع تفاوت حاصل نمیشود بعلاوه پیشنهاد جناب عالی ممکن است تأیید کند که واحد را قران بگیرند در صورتیکه این مسئله هنوز رسماً تعیین نشده است آقای مخبر؟

مخبر -- این پیشنهاد را نمیشود قبول کرد زیرا همان طور که مقام ریاست هم بیان فرمودند هنوز تعیین نشده است که واحد پول ما چیست گاهی واحد را قران میگیرند و زمانی تومان باینجهت بنده نمیتوانم قبول کنم دیگر بسته بنظر مجلس است.

رئیس -- چون در نتیجه وجع اختلافی حاصل نمیشود بنابراین است که صرف نظر فرمایند

عدل -- بسیار خوب مسترد میکنم.

رئیس -- پیشنهاد آقای فیروز آبادی: بنده پیشنهاد می کنم که آنچه متعلق به تعمیرات می باشد بماند بجهت ساز هزار و سیصد و شش رئیس -- آقای فیروز آبادی.

فیروز آبادی -- بنده قبلاً عرض کرده ام که در مسائلی که مربوط بمعارف است مخالف نیستم گر چه متأسفانه با اینهمه تشکیلات معارفی در عرض این شصت هفتاد سال هنوز یک مهندس نداریم و باز اگر یک نفر مهندس میخواستیم مجبوریم از خارجه بیآوریم و باز هم با این خرجهایی که میشود نتیجه خواهد ماند حالاً بنده از این قسمت صرف نظر میکنم و در اینموضوع عرض میکنم که حالاً زمستان است و موقع تعمیر نیست و اگر حالا ده هزار تومان خرج کنند و بعد از زمستان سه هزار تومان گمان این است با آن سه هزار تومان بیشتر بتوان تعمیر کرد تا با این ده هزار تومان از اینجهت بنده عقیده ام این است که این قسمت تعمیرات بماند برای سال آتی و همینطور پیشنهاد کردم وزیر معارف -- این تعمیرات از هر جا که رسیده است خود آقایان نمایندگان آن محل که آنجا اشراف دارند مطلعند که این مخارج از چه قرار است این مخارج یک چیزهای لازمی است از قبیل بنی بندی و عوض کردن تیر و پوشانیدن سقف که خود آقای فیروز آبادی هم تصدیق خواهند فرمود که اگر حالا نشود خسارت بیشتری متوجه دولت خواهد شد از این جهت هر طور هست باید این مخارج را نمود بعضی جاها بطوریکه خود آقایانهم میدانند کاهگل مالی لازم دارد و بعضی جاها بنی بندی و بعضی جاها عوض کردن تیر که اگر نشود اسباب خطر و ضرر خواهد بود این است که در این موقع این پیشنهاد شد بعلاوه این یک مبلغ جزئی و لازمی است برای تعمیرات خیلی جزئی و فوری که اگر نشود اسباب زحمت خواهد بود و الا بنی بندی جدیدی نیست که برای سال آتی بماند.

رئیس -- رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این

پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.
(معدودی قیام کردند)

رئیس -- قابل توجه نشد پیشنهاد آقای حیدری :
این بنده پیشنهاد میکنم در صفحه نه عوض کردستان
(مکرری و سلدوز) نوشته شود .
رئیس -- آقای حیدری .

علیخان حیدری -- اینجا در دوجا نوشته شده است
یکی در صفحه ۹ و یکی در صفحه ده اسمی از کردستان
برده است در صفحه ده نوشته (کردستان مدرسه احمدیه
وسقز) این است که بنده پیشنهاد کردم صفحه نه را
سلدوز نمایند .

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- در کمیسیون هم عرض کردم سلدوز جزء
آذربایجان است و ما نمیتوانیم در این لایحه يك چیزهائی
بگنجانیم که مخالف حدود ایالات باشد و نمیتوانیم سلدوز
را بنویسیم که جزو کردستان باشد مکرری جزء ایالت
آذربایجان است وقتیکه گفتیم (آذربایجان) بدیهی است
شامل سلدوز و ساوجبلاغ مکرری و سایر نواحی آذربایجان
هم خواهد شد کردستان مقصود سندج است ما نمیتوانیم
در تقسیمات ولایتی تصرف کنیم .

رئیس -- تصور میکنم که اگر دقت فرمایند خود
آقای حیدری تصدیق خواهند کرد که این دو موضوع است
در صفحه نه که کردستان نوشته شده است راجع به مخارج
تعمیرات و نواقص اثابیه مدارس آنجا است و در صفحه
ده راجع به تعمیرات اثابیه متصرفی وزارت معارف است
پس این اصولاً دو موضوع است بنا بر این نظریه آقای
حیدری تا مین است بدون اینکه محتاج برای باشیم بهر حال
آقای مخبر چه میفرمایند ؟

مخبر -- بسته به نظر مجلس است توضیحات کافی داده شد
رئیس -- گمان میکنم باین پیشنهاد نشود رأی گرفت

زیرا دو موضوع است .

حیدری -- پس میگیرم .

رئیس -- پیشنهاد آقای میرزا بدالله خان :

بنده پیشنهاد میکنم يك هزار تومان خرید اثابیه برای
مدرسه پیش آهنگی برای مدارس حومه طهران اختصاص
داده شود .

رئیس -- آقای میرزا بدالله خان

میرزا بدالله خان (نظامی) -- متأسفانه در شورکلیات آویت
به بنده نرسیده و همینطور در ماده اول هم اجازه خواسته بودم
باز نوبت به بنده نرسید و حالا ناچارم در قسمتی که
پیشنهاد کرده ام مختصری از عرایض خود را بعرض برسانم
مخصوصاً راجع بماده دو عرض میکنم در چهار فرسخی
طهران بنده ورود کردم بيك قریه مخصوصاً اسم ده را
هم میبرم که تصور نکنند اغراق است . قریه زرنا رسیدم
آنجا دیدم یک نفر مامور از طرف حکومت کن دو روز
است در قریه زرنا متوقف است -- زرنا دهی است از
بلوک غار و جزء ساوجبلاغ و شهریار هم نیست -- علت
برسیدم اظهار کرد دو روز است من از طرف حکومت
کن و سولقان کاغذی آورده ام برای کدخدا و بيك سواد
دار در اینجا نیست که بتواند اینکاغذ را بخواند . بنده
در ذیل همان مراسله حکومت نوشتم خیلی متأسفم که
دوات اینقدر اهمیت بمرکز طهران میدهد ولی به پشت
دروازه طهران ابداً توجهی ندارد .

آقایان ! انصاف بدهید برای مدرسه پیش آهنگی هزار
تومان معین می کنند ؛ برای اکابر که نمیدانم برای چه
روزی است و در سر پیری چگونه انسان میتواند تحصیل
کند مدرسه درست میکنند اما اطراف طهران (بلوک
غار) دارای مدرسه نیست فقط یک مدرسه در حضرت
عبد العظیم هست . آقای وزیر مالیه فرمودند (مرکز
اهمیت دارد) بنده در همان مرکز حرف دارم ...

رئیس -- ماده ۶۳ نظامنامه اجازه نمیدهد که در

مرکز هم زباد حرف بزنید . قدری مختصرتر بفرمائید
نظامی -- بنا بر این استدعا میکنم آقایان يك توجه
و تفضلی باین بچه های رعیت بیچاره که بما پول میدهند
و ما خرج میکنیم بفرمایند . مدرسه پیش آهنگی و
فلاقتدر لوازمات آن تصور نمیکنم اهمیتش بیش از اطفال
این دهات اطراف شهر و پشت گوشمان باشد .

وزیر معارف -- بنده يك کلمه میخواهم خدمت

آقایان عرض کنم که می میفرمایند مدرسه اکابر بنده
نمیدانم . علت اینکه اطفال میتوانند تحصیل کنند و
اکابر نمیتوانند چیست ؟ چه دلیل دارد که اکابر نباید
تحصیل کنند کی آنها را محروم از تحصیل کرده است
در کجا معین کرده اند که اگر کسی سنش از پانزده سال
و بیست سال تجاوز کرد و خواست تحصیل کند محروم
باشد بنده ندیدم همچو چیزی از مجلس شورای ملی گذشته
باشد که اکابر محروم از تحصیل باشند البته بهمان درجه
که اصغر را می فرمایند بهمان درجه اکابر هم حق دارند
تحصیل کنند . همه افراد این مملکت هستند ! طفل مال
این مملکت است بزرگ هم مال این مملکت است نمیشود
گفت بزرگ حق ندارد و خواهد مرد پس بهمان درجه
که برای اطفال مدارس لازم است برای اکابر هم لازم است
منتهی اگر ناچاراً برایشان پیشنهاد نشده است این دال بر این
نیست که آنها هم از این حق محروم باشند هر فرد ایرانی
حق دارد که بگوید من میخواهم سواد داشته باشم و این
حق او است که بخواد ودولت هم باید در مقابل محلهائی
باز کند برای مردم هم برای اصغر و هم برای اکابر و حالا
هم شاید از ملل دیگر که آمده اند ما اگر بتوانیم باید
کورهای خودمان را هم بسواد کنیم . هم بزرگ باید بسواد
باشد بچه هم کور . اما این مسائل مسائل مضافی است
و مسائل مضافی را در جای خودش و مسائل معارفی را در
موقع خودش باید صحبت کرد مقصود بنده تذکر بود
که میفرمایند مدرسه اکابر لازم نیست . این چیز تازه ای
نیست این بيك حق ملی و حق تمام افراد مملکت است اکابر

يك حقى دارند اصغر هم يك حقى منتهى تا بحال شروع
شده بود بمدارس اطفال و حالا برای بزرگ ها هم مدرسه
نمیست میشود که ادای حق آنها هم بشود .
بعضی از نمایندگان -- پیشنهاد بيك مرتبه دیگر
فرائت شود .

(مجدداً قرائت شد)

رئیس -- آقای مخبر

مخبر -- بسته است بنظر مجلس

رئیس -- تبدیل محل است رای گرفته میشود بقابل توجه
بودن این پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- قابل توجه شد . پیشنهاد آقای بهبهانی

بضمیمه ماده دوم ارجاع بکمیسیون میشود . آقایان
موافقتند چند دقیقه تنفس داده شود ؟

بعضی از نمایندگان -- صحیح است .

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از
نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس -- آقای رفیع سؤالی داشتند .

حاج آقارضا رفیع -- قبل از اینکه داخل سؤال از

آقای وزیر مالیه بشوم میخواستم مسئله را بعرض مجلس
برسانم . در چند روز قبل در ضمن سؤال از وزیر
داخله در باب فروش بنزین و سوخت محبوسین
نظمیه يك سوء تفاهمی شده و بنده خیلی خوشنودم
از این پیش آمد برای خاطر اینکه بنده میل داشتم بيك
موقعی پیدا کنم که از تشکیلات نظمیه شهر و از عملیات
سرهنك محمد خان در مجلس شورای ملی اظهار قدر دانم
بکنم . عملیات ایشان خیلی خوب است مخصوصاً اشخاصیکه
ده بیست سال قبل را دیده اند میدانند عملیات این شخص
در خدمتگذاری با امنیت مملکت چقدر قابل تقدیر است
مخصوصاً در تشکیلات کمیساریها و اشخاص خیلی خلیقی
که برای ریاست کمیساریها در هر محل معین کرده اند و

بنده علاوه میکنم که آژانها هم خیلی اخلاقی هستند و بالاخره يك تشكيلات خیلی صحیحی است سؤال بنده از آقای ماون وزارت داخله برای این بود که بدانم ترتیبی برای فروش بزمین داده اند یا خیر؟ گمان میکنم سوء تفاهم در جواب ایشان شد برای اینکه ایشان گفتند ترتیبی داده شده است اخیراً يك كاغذی از ایشان رسیده است که نظامنامه در دو سال قبل برای مسئله بزمین تدوین یافته و مخصوصاً قبل از اینکه تذکر داده شود خودشان در این فکر بوده اند که يك ترتیبی در این کار بدهند و خیلی هم نظامنامه خوبی است. در باب محبوسین نظمی هم نظر بنده بوزارت داخله بود نه نظمی. بنده میدانم که هر چه بنظمی می دهند بمصرفش میرسد و خرج می شود خواستم بوزارت داخله بگویم شما در این موقع زمستان يك پیشنهادهای بنمائید که اشخاصی که حبسند و سوختی ندارند در زمستان و سرما در زحمت نباشند این بود که بعرض مجلس رساندم. عرض کنم سؤال بنده از وزارت مالیه راجع به مالیات گیلان است و در چند جلسه قبل سؤال کردم فرمودند چیزی بر خلاف قانون از آنها گرفته نمیشود اخیراً هم نماینده محترم فومن در يك ساعت قبل سؤال کردند ولی موفق باخذ جوانی نشدند و ترتیب سؤال این است خواهش می کنم آقا التفات بفرمایند و جواب سؤال بنده را از روی قانون بدهند. قانون ممیزی در مجلس تدوین یافت و چندین دفعه اغلب آقایان اینجا فریاد زدند که بعضی جاها برای مالیه صرفه ندارد عمل نمی کنند و اگر فائده دارد عمل می کنند و حقیقه آن روز من متذکر نبودم و حالا می فهمم حق بجانب آقایان بوده است. این قانون برای مملکت است و وقتی اهالی يك مملکتی فریاد می کنند ما حاضریم از روی قانون بشما مالیات بدهیم وزارت مالیه حق ندارد بگوید من هنوز میل ندارم مطابق قانون رفتار کنم. بالاخره مردم فریاد میزنند که آنچه مجلس امر کرده است ما همان را

میخواهیم تأدیه نمائیم!! امروز برنج در گیلان قیمت ندارد. پون نیست. باید بفروشند بتجار و مالیات بدهند و الا برنج در مازندران و گیلان قیمت ندارد برنجی که پوطی دوازده قران بود امروز پوطی چهار قران است و يك پوط و دو پوط هم بیشتر نمیتوانند بفروشند. هزار پوط و دو هزار پوط نمیتوانند بفروشند ناچار نمیکرد چون نمیتواند بفروشد. مردم پول ندارند. بالاخره مجبور هستند جنس بدهند. وزارت مالیه می گوید چون من آنوقت جریبی بیست و پنجاه قران می گرفتم حالا هم همان قدر جنس من بدهید اگر بنا باشد به تسعیر برنج آن روز امروز برنج بدهند هر چه زارع کاشته باید بدهد بوزارت مالیه تا این محل را بر کنند بعضی شان هم انقدر ندارند. بنده نمیدانم بچه مناسب است؟ بچه دلیل؟ با اینکه مجلس میگوید مطابق قانون، هیئت وزراء می گوید مطابق قانون، آقای وزیر مالیه می گوید مطابق قانون، مردم هم فریاد می کنند مطابق قانون، بنده نمیدانم چه کسی قدرت دارد بالا تر و اعلی تر از مجلس شورای ملی و این جمع باشد؟ بنده که نمی شناسم!! استدعا می کنم بمن جواب بدهند که بالاخره چه نتیجه حاصل شده تا ما هم جواب مردم بدهیم. این نمی شود!! آقا ما بشما رای اعتماد دادیم برای اینکه مطابق قانون با مردم رفتار شود و بنده با کمال ارادتی که بشخص آقای وزیر مالیه و همچنین به اغلب اعضاء هیئت دولت دارم ولی وقتی می بینم مردم شاکیند و هم خواهم کرد از شما زیرا من بکسفر نیستم آقایان هم هستند. جمعیت داریم، این وضع بد وضعی است و خواهش می کنم با مردم از روی قانون رفتار شود.

رئیس -- آقای وزیر مالیه.

وزیر مالیه -- شاید آقایان تصور میفرمایند اگر همین قانون ممیزی بموقع اجرا گذارده شود بسهول انجام میشود. این طور نیست این قانون البته يك تفاوتی در کار میدهد که مسلماً اسباب يك شکایان را فراهم میکند آن شکایتها اگر عادلانه باشد باید رفع شود و اگر غیر

عادلانه باشد بایستی بانها حالی کرد که رفع شکایات بشود در مسئله مالیات عجله همین طور که آقای قائم مقام الملک فرمودند رعیت برنجش فروش نمیرود در عسرت است اما از آن طرف هم مالیه مکلف است مالیات دولت را اخذ کند. در هر حال يك مصادمانی در این موضوع واقع شده و بنده تصور میکنم بهترین موضوع این است که این مسئله را در این دو روزه آقایان نمایندگان گیلان هر دو شان لطف بفرمایند بوزارت مالیه تشریف بیاورند بنده هم رئیس مسؤول اینکار را میخواهم و يك مذاکرانی میکنیم که اسباب آسایش مردم بشود و وزارت مالیه هم تکلیف خودش را بداند و تصور میکنم این بهترین وجهی باشد. چون حالا بنده اگر بگویم مالیه تعدی نکرد یا کرد یا شکایت آنها رفع شد یا نشد منجر به يك مقصودی نمیشود. پس در این دوسه روزه آقایان تشریف بیاورند و این کار را با حضور آنها رسیدگی میکنیم که اگر نواقص در کار است رفع شود و بطور عادلانه هم بتوانند قانون را اجراء کرده باشند

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقارضا رفیع -- عرض کنم بنده کوتاهی نکرده

ام سه مرتبه بمالیه رفته ام و با معاون وزارت مالیه و سایرین قریب چهار ساعت پنجساعت حرف زدیم دیروز هم با کلنل ماک کرماک به تلگرافخانه رفتیم و با حضور ایشان مردم را خواستیم آقایان هم پیشکار مالیه را خواستند هر چه گفتیم که ما رفته ایم و اینطور قرار داده ایم شما هم بمامورین خودتان دستور بدهید که از روی قانون با مردم رفتار کنند بجائی رسید. بنده عرض میکنم شما امر کنید او را همراه کنید. بنده از مستشار و کلنل ماک کرماک راضی هستم و همراهی کرده اند با فکر من و مساعدت کرده اند ولی پیشکار مالیه رشت حرف اینها را قبول نکرد و گفت نظریات من این است و هیچ فایده هم ندارد حالا هم هروقت میفرمائید بنده در وزارت مالیه حاضر شوم. وزیر مالیه -- روز چهارشنبه بنده حاضرم که آقا تشریف بیاورند و این کار خانم پیدا کند اجازه میفرمائید

چند فقره لوایح است که تقدیم مجلس میکنم. یکی راجع بمسئله گاو میبری است که عجلاناً يك لایحه برای مك بلاکین و رعایائیکه گاویشان مرده و باید گاو تدارك کنند تهیه شده که بعرض مجلس میرسد. یکی هم امتیازی است که حاجی کاظم علی اصغر زاده کوزه کنانی برای سد رودخانه فاروب رمان خواسته است که بعرض مجلس میرسد یکی دیگر راجع بمطالبات کپانی شنیدر کروزو است که از بیست سال باین طرف مانده و همه ساله اسباب زحمت میشود این را هم تقدیم میکنم که تکلیفش معلوم شود. یکی حقوق دو سه نفر از اتباع خارجه است که يك طلب جزئی دارند که بایستی بتصویب مجلس شورای ملی برسد و چون ماه آذر هم رو با ختم است استدعا میشود که لایحه چهار دوازدهم که تقدیم شده است برای جلسه آتی جزء دستور گذارده شود

رئیس -- بکمیسسیونهای مربوطه فرستاده میشود. خبر

کمیسسیون قوانین مالیه راجع بمافعبیت چای مطرح است (بشرح آتی قرائت شد)

ماده واحده -- زراعت چای در تمام مملکت ایران از بر داشت اولین محصول ناده سال از نادیه مالیات معاف خواهد بود

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقارضا رفیع -- موافقم

رئیس -- آقای غلامحسین میرزا

غلامحسین میرزا -- موافقم

رئیس -- آقای دادگر

میرزا حسین خان دادگر -- موافقم

رئیس -- آقای افشار

میرزا رضاخان افشار -- موافقم

رئیس -- مخالفی ندارد؟

گفتند خیر

رئیس -- رای گرفته میشود باین ماده باورقه .

(اخذ آراء شروع شد)

رئیس -- اخذ اوراق رای تمام شد

(تعداد آراء بعمل آمده ۸۹ ورقه سفیدتعداد شد)

رئیس -- عده حاضر نود ، با کثرت هشتاد و نه رای

تصویب شد . خبر دیگر کمیسیون قوانین مالیه راجع به

معافیت ساروج و گچ و آهک از گمرک مطرح است

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده واجده -- در اصلاح بند هفتم از ماده اول قانون

۱۹۰۴ هـ م ۱۳۰۴ راجع بآهک و گچ راه بوزارت مالیه اجازه

داده میشود که ساروج و گچ و آهک را که از مملکت

خارج میشود از نادیه مالیات راه معاف دارد

رئیس -- آقای بامداد

میرزا محمد علیخان بامداد -- موافقم

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقا رضا رفیع -- موافقم

رئیس -- آقای زوار

حاج اسدالله زوار -- موافقم

رئیس -- مخالفی ندارد ؟

محمد ولی میرزا -- بنده مخالفم

رئیس -- بفرمائید

محمد ولی میرزا -- با وجود اینکه در شور اول بنده

عرایض و نظریات خودم را در موضوع صادرات بعرض

رساندم و راجع بمعافیت آنها عرض کردم حالا هم راجع

بمخروج مواد مندرجه در لایحه از حضور آقای وزیر مالیه

استفاده میکنم که تذکر بدهم نحمیلی که بصادرات ما بعنوان

عوارض شده است باید تجدید نظری در آنها بشود . چنانچه

در چند روز قبل با اطلاع نماینده مالیه و نظر گمرک

یک طرح قانونی راجع بیکی از آنها نماینده محترم آقای

فرشی تقدیم کردند از اینها بسیار است ولی آن راجع

بواردات بود که طرف احتیاج عمومی بود و همین طور

بطور کلی بعقیده بنده باید صادرانیکه از مملکت ما خارج

میشود بهیچوجه نحمیلی بآنها وارد نشود . من جمله مسئله

فرش است . مسئله خشکه بار است که فوق العاده بر اینها

نحمیلات میشود و بنده انتظار دارم هرچه زود تر تجدید

نظری بکنند و یک پیشنهادی بمجلس تقدیم نمایند که

این ماده که سابق وضع شده است اصلاح شود

بکنفر از نمایندگان -- آقا که مخالف نبودند

رئیس -- پیشنهاد آقای دکتر طاهری .

(بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بعد از گچ و آهک اضافه شود و سنگ ساختمان

و سنگ طاحونه و آجر .

رئیس -- آقای طاهری

دکتر طاهری -- بنده هم معتقد بودم که کلیه

صادرات از باج راد و مالیات جدید معاف باشند ولی

چون در مقدمه این خبر ذکر شده و مالیه وعده داده

است که در اسرع وقت لایحه تهیه نمایند لهذا بنده باین

پیشنهاد اکتفا کردم و عقیده ام این است که چون سنگ

ساختمان و سنگ طاحونه و آجر جزء اشیاء کم قیمت است

و در این ردیف است لهذا پیشنهاد کردم اینها را هم ضمیمه

کنند و گمان میکنم آقای مخبر هم قبول بفرمایند

فهیمی (مخبر کمیسیون قوانین مالیه) -- آقای طاهری

نابید کردند نظر کمیسیون را زیرا این موضوع در

کمیسیون بانمایند مالیه مذاکره شد و کاملاً هم موافق بودند

که قبول شود . این است که بنده هم پیشنهاد آقای دکتر

طاهری را باعرض تشکر قبول میکنم و استدعا میکنم ضمیمه

ماده شود

رئیس -- آقای وزیر مالیه موافقت ؟

وزیر مالیه -- در این موضوع یک چیزهایی در صورت

و از مالیات معاف باشند .

وزیر مالیه -- بنده راجع بسنگ ساختمان نمی توانم

موافقت بکنم لیکن برای سنگ آسیا و سنگ هائیکه

برای بناء استعمال می شود می توانم موافقت کنم . چون

راجع بسنگ ساختمان شاید فردا یک کسی یک لوازمی

را با سنگ های خیلی قیمتی بسازد و بخواهد بخارج ببرد آنوقت

اسباب زحمت مالیه می شود . این است که بنده تصور

می کنم در این مورد نمیشود موافقت کرد .

رئیس -- آقای طاهری

دکتر طاهری -- مقصود از سنگ های ساختمان

سنگ هائی است که برای بنائی مصرف دارد اگر کله

بنائی اضافه شود رفع شبهه ایشان میشود که اضافه

می کنم و اگر باز مورد تردید است که قسمت سنگ

ساختمان را پس میگیرم .

رئیس -- بنده گمان می کنم در اینجا حق با آقای

وزیر مالیه باشد زیرا سنگ هائیکه برای ساختمان

استعمال میشود سنگ سماق است . سنگ مرمر است که

برای هزاره بناء استعمال میشود . علی ای حال چون بحث

اختلاف شده باید رای بگیریم . بقابل توجه بودنش ...

طاهری -- قسمت سنگ ساختمان را مسترد میکنم

رئیس -- پس سنگ آسیا و آجر باقی میماند . نسبت

باین قسمت مخالفی نیست ؟

(گفتند خیر)

رئیس -- رای میگیریم . ماده واحده با اضافه این دو

کله . یا ورقه .

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس -- اخذ اوراق رای تمام شد .

آقایان امیر نیمور کلالی و نگهبان اوراق آراء را تعداد

و ۸۱ ورقه سفید شماره شد)

رئیس -- عده حاضر هشتاد و نه . با کثرت هشتاد و

یک رای تصویب شد .

گمرکی نوشته شد که معاف باشند و اینهاست که اظهار

فرمودند بنده نمیدانم در آن صورت هست یا نه ؟ اگر باشد

موافقت میکنم که اینها هم از گمرک معاف باشند

میرزا حسینخان دادگر -- بفرمائید مجدداً قرائت کنند

مجدداً پیشنهاد آقای دکتر طاهری بشرح سابق

خوانده شد

وزیر مالیه -- سنگ ساختمان را بنده نمیدانم شاید یک

سنگ قیمتی باشد که نشود در اینجا داخل کرد . مثلاً شاید

سنگ ساختمان سماق باشد یا مرمر باشد ولی سنگ آسیا

و آجر را موافقت میکنم که از حقوق گمرکی معاف باشند

مخبر -- عرض میشود که سنگ مرمر بهمان ترتیبی که

آقایان هم اظهار فرمودند جزو صادرات مملکت است . نباید

ازش چیزی گرفته شود . در قانون مالیات راه هم بطور

کلی نوشته شده از اشیائیکه اسم برده نشده یک من ده شاهی

اخذ شود و یک تبصره هم دارد که از اجناسی که قیمت

آنها از یکمن چهار قران کمتر است و اسم برده نشده یکمن

دو شاهی و از صادراتیکه کمتر از یکمن سی شاهی ارزش

دارد یکمن بکشاهی گرفته شود . بنا بر این سنگ مرمر

را بهر ترتیب هم که حساب کنید و بیس از یک من

سی شاهی هم که قیمت بگذارید منی دو شاهی باید

گرفته شود و این چیز زیادی نیست و هیچ فایده

ندارد بعلاوه مقصود از سنگ ساختمان که پیشنهاد

شده این نیست که یک چیز هائی و لوازماتی را با

سنگ مرمر بسازند و خارج کنند و اسم سنگ ساختمان

را رویش بگذارند . خیر . اینها جزء اشیاء مستعمله

محسوب می شود و مالیات علیحده برایش معین شده

ولی مقصود از سنگ ساختمان سنگ هائی است که

برای بنا و بنی و غیره لازم می شود یکی هم سنگ طاحونه

است . آجر است و اینها حقیقه چیز قابلی هم نیست که

از آنها مالیات گرفته شود و بهتر این است همانطوریکه

در کمیسیون قوانین مالیه هم مذاکره شد و توافق نظر

بود ایشان هم موافقت فرمایند که اینها هم ضمیمه شود

خبر کمیسیون بودجه راجع شهریه پسر مرحوم بهادر السلطنه مطرح است ماده واحده قرائت میشود: ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است ماهی پانزده تومان شهریه از محل حقوق مرحوم بهادر السلطنه درباره حسنخان پسر بزرگ آن مرحوم که در راه خدمت بدولت کتفش معیوب گردیده برقرار نموده و مادام العمر از محل شهریه و مستخریات بپردازد.

رئیس - آقای فیروز آبادی.

فیروز آبادی - بنده اولاً عرض میکنم کمال موافقت را دارم که هر کسی در مملکت فقیر و پریشان است ناو از يك راه مشروعی اعانه و اعاشه بدهند و باو کمک کنند ولی در اینجا نمیتوانم موافقت کنم و رای بدهم که از يك مردم فقیر وجهی گرفته شود و بدیگران بعنوان شهریه داده شود علاوه بر این اگر بنا باشد این مسئله در مجلس شیوعی پیدا کند هر روز يك شخصی يك پیشنهادی میدهد بوزارتخانه و وزارت خانه بمجلس پیشنهاد میکند و تقاضای شهریه میکند مجلس هم با قبول میکند یا رد میکند. اگر قبول کند از روی چه قانونی از برای صلاح مملکت از روی قانون مذهب. از روی چه قانونی؟ اگر هم رد کنند بمحظورات می افتند. پس بنده باین ملاحظات با این قبیل پیشنهادات مخالف هستم مگر موقع خیل ضرورت پیدا کند و چاره نباشد

شیروانی (خبر کمیسیون بودجه) - اتفاقاً راجع به موضوع شهریه ها بنده هم با آقای فیروز آبادی هم عقیده هستم. لکن موضوع این شهریه این است که بگنفر در راه خدمت بدولت و انجام وظیفه يك قسمتی از بدنش ناقص شده که امروز قادر بکار و اعاشه نیست البته ممکن است در توی کوچه هم يك اشخاصی بیفتند و دست و پایشان بشکنند و اقا ممکن است ایراد کنند که باو هم باید شهریه داد ولی در این مورد اینطور نیست و بالاخره این شخص مستخدم دولت بوده است.

ما هم اینجا نشسته ایم و از نقطه نظر وظیفه که داریم

در دخل و خرج مملکت ملاحظه می کنیم چیزهایی را که لازم است تصویب می کنیم و چیزهای غیر لازم را رد میکنیم و این مستخدمی که در راه انجام وظیفه اعضایش ناقص شده و قادر نیست که برود شغل دیگری پیدا کند این جزئی حقوق را البته آقا هم موافقت میفرمایند چون يك قلم درشتی هم نیست که بگوئیم کم کنیم. خیر يك شهریه جزئی است برای يك شخص که هیچ وسیله برای اعاشه ندارد

رئیس - رای گرفته میشود بماده واحده با ورقه ..
اخذ آراء بعمل آمد

رئیس - اخذ اوراق رای تمام شد
(اوراق آراء اعداد و بترتیب ذیل نتیجه حاصل شد)
ورقه سفید علامت قبول (۵۱) ورقه کبود علامت رد (۲)

رئیس - عده حاضر هشتاد و نه با اکثریت پنججاه و يك رای تصویب شد. نسبت به قانون معافیت چای در اوراق رائیکه اخذ شده است معلوم میشود آقای جهانشاهی بجای بکورقه دو ورقه داده اند بنا بر این از هشتاد و نه رای که اعلام شد يك رای کسر میشود. عده از آقایان تقاضای ختم جلسه را کرده اند. جمعی از نمایندگان صحیح است.

رئیس - جلسه آتی روز سه شنبه سه ساعت قبل از ظهر - چیزهاییکه مهم است و حاضر برای دستور است اولاً خبر کمیسیون بودجه راجع بفروش خالصجات بعد هم خبر کمیسیون بودجه راجع باعتبار پرداخت حقوق منتظرین خدمت

وزیر مالیه - استدعا کرده بودم خبر کمیسیون بودجه راجع بچهار دوازدهم هم برای جلسه آتی جزو دستور شود.
رئیس - بسیار خوب اگر حاضر شد ممکن است.

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

معافیت زراعت چای از تادیه مالیات

مصوب ۲۷ ذرماه ۱۳۰۵ شمسی

ماده واحده - زراعت چای در تمام مملکت ایران از برداشت اولین محصول تا ده سال از تادیه مالیات معاف خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: سید محمد تدین

***

قانون

معافیت ساروج و گچ و آهک از تادیه مالیات راه

مصوب ۲۷ آذرماه ۱۳۰۵ شمسی

ماده واحده - در اصلاح بند هفتم از ماده اول قانون ۱۹ بهمن ۱۳۰۴ راجع بآلغاء باج راه بوزارت مالیه اجازه داده میشود که ساروج و گچ و آهک و سنگ طاحونه و آجر را که از مملکت خارج میشود از تادیه مالیات راه معاف دارد.

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی: سید محمد تدین

***

قانون

اجازه پرداخت پانزده تومان شهریه درباره حسن خان پسر مرحوم بهادر السلطنه

مصوب ۲۷ آذرماه ۱۳۰۵ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است ماهی پانزده تومان شهریه از محل حقوق مرحوم بهادر السلطنه درباره حسن خان پسر بزرگ آن مرحوم که در راه خدمت بدولت کتفش معیوب گردیده برقرار نموده و مادام العمر از محل شهریه و مستخریات بپردازد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و پنج شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی

سید محمد تدین